

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér

BARS

P O L I T I K A I H E T I L A P .

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként - 4 fillér
 Nyilttéri közlemények garmond soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetők és a velünk összekötetésben levő hird. irodák aronedményben részvesznek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen vasárnap reggel.

FŐMUNKATÁRS: Dr. KERSÉK JÁNOS.

A hirdetéseket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA r. t.

Községek önsegítése.

Ha végig tekintünk azon szolgáltatásoknak a sorozatán, amelyeknek a teljesítése a községek nyakába zudul: önként merül fel az a kérdés, hogy mik azok az eszközök, amelyeknek a segítségével a községek a feladataiknak nemcsak megfelelhethetnek, hanem fejlesztésre, fejlődésre is képesek volnának. Ezuttal ezeknek csak két módjáról kívánunk szólni.

Az első volna a községi takarékpénztáraknak a létesítése, melyet a törvény nemcsak, hogy megenged az országgyűlés jóváhagyásával, de ajánlatik is. S ez természetes. Nem arról van szó, hogy a takarékpénztárakat kivégezzük. Eszünk ágában sincs. Ha azonban egyesek aláíthatnak pénzintézeteket, hát miért vonnák el ezt a jogot a községektől és ha egyesek betétjeik után busás osztalékot szedhetnek föl, miért ne juthatna ehhez a községnek a pénztára is? Hiszen ha nézzük csak a legigénytelenebb pénzintézetek évi mérlegeit, akkor azt látjuk, hogy legalább is 10—20.000 K. évi nyereséget mutatnak ki. Mily jó volna, ha ezeket az összegeket javarészen a község használhatná föl. Hiszen némely község évi költségel-irányzata sem nagyobb ennél és mégis mi mindenre kell vállalkozniok!

A községi takarékpénztárak után nemcsak a községi, hanem általában a nép gazdasági életének lüktető, élő, izmosan fejlődő szerve volna. Igen, izmos és fejlődésre képes palánta nőne ki belőlük s foglalkozási, tevékenységi körükbe a magyar energia s a magyar nép gazdasági talajának sok és széles jelentőségű üzemeltetést vehetnek föl. Ez azután igazi népiintézmény volna. Erős lenne demokratikus szándékaiban és hatásaiban és mivel szerény betevőkön alapulnának, tehát szociális takarékoságra nevelné a népet.

Mert hiába, mégis csak az az igazi, megbízható polgár, akinek egy kis vagyontája is van félretéve. Országok, nemzetek hatalma, polgárainak a takarékoságán múlik. Ezek az összegek, amelyek ezekben a takarékpénztárakba befolyának, bizonyára az ország, a gazdasági élet, a közhittel erőt adó források lennének s a pénz így az ország gazdasági energiájának a szolgálatába volna bocsátva.

Jelenlegi takarékpénztáraink jó része, amennyiben ma már többnyire családi érdekeket szolgálnak s furfangosan a szavazatok kikoldultatnak, mi által a közéletet erőszakossá mételyezik meg, a kívánalmaknak már rég nem felel-

nek meg, mert eltértek attól a nemes céltól, amelyre alapítva lőnek, vagyis olcsó, könnyen hozzáférhető s közintézményeket támogató, sőt intézményeket létesítő törekvésektől. Ma a takarékpénztárak jól felfogott érdekei a magánérdek uralma s az osztalék nagyobbitása. Arról, hogy a közönség ne csak kölcsönt, de segítséget is találjon, szó sincs. Minél nagyobb kamat az adóstól s minél kisebb a betevőnek, ez a fő! A községi takarékpénztáraknak az előnyeit vizsgálva, mindjárt szembe ötlök, hogy kisebb a kamat s így versenyre készíti a többi magántakarékpenztárakat is.

Szembeötlök továbbá, hogy abban az esetben, ha a közönségnek befektetésre, kölcsönre van szüksége, a kölcsönhöz könnyebben juthat s terhei is könnyebben elviselhetők.

Új és nagy pénzforrás nyílnék a községek számára, mert a saját bankjából vehetne föl pénzt olyan feltételek mellett, amelyek megfelelnek a község anyagi körülményeinek. A kamat sem terhelné úgy az adófizető polgárokat s a befektetések után kivett adók is eleshetnének, mert a nyereségből osztalék helyett, a közjót szolgáló alkotások létesülhetnének.

Ez egy modern munka volna, mely a községek életét üdvösen befolyásolhatná. Vegyünk oly alkotásokat, amelyek közegészségi szempontból igazán életbevágók. Itt van például a vízvezeték kérdése, mely bizonyára elsőrendű szükségletet kell, hogy képezzen. Hogyan létesítsen ilyesmit egy szegény község? Melyik az a pénzintézet, amely hajlandó volna kölcsönt adni vagy csak támogatni is? Ilyent ne keressünk. Ma a pénzintézetek veszedelmes hatalmasságok kezdenek lenni, mert hatalmi körükbe vonnak mindent s mindenkit, hogy sok magánérdek számára kihasználhassák őket!

Itt van egy másik igen fontos közegészségi szempont: a csatornázás kérdése. Lehet-e csak beszélni is arról, hogy ilyesmi létesülhessen? Teljeséggel nem. Említsük a világitásnak a kérdését, közraktárak felállítását, kultúrpalota építését, színháznak az emelését, gyáralapítást, kórházak építését, ápolónőknek a kiképzését stb? Ezer meg ezerféle közszükséglet van, amit egy községi takarékpénztár kielégíteni bizonyára képes volna.

A másik, igen fontos eszköz a községi élet egészséges voltára nézve, az erkölcsi alapon nyugvó szövetkezés. Szövetkezés minden téren. Ez javíthatja a megélhetési viszonyokat, az emberek sorsának jobbra való fordul-

lását előmozdítja. Ne féljünk az újításoktól, mert csakis így lehet az iparosoknak boldogulnia s így lehet aránylag olcsón s tisztességesen élnie. Ez változtathatja meg a kisembereknek a helyzetét előnyösen, ha nyereség nélkül dolgozó intézményeket létesítünk. Az iparosok szövetkezzenek s együttesen vállalkozzanak; a gazdák, ahol az előfeltételek megvannak, szövetkezve emeljék gazdasági érdekeiket. Így a határt nem ismerő nyereségvágy kellő korlátok közé szoríttatik és egészséges üzleti verseny keletkezhetik. Például: állítsanak mezőgazdasági iskolákat. Ne várjanak mindent az államtól, mert akkor bizonyosan fölkapok az álluk. Az államtól még egy község sem hizott meg! A mezőgazdasági hitel is előteremthető szövetkezéssel s a községi takarékpénztárak itt is igen nagy segítségére lehetnek.

Csak modern munkálkodás gazdagíthat bennünket! Ezek taníthatnak meg bennünket egyetértésre, a közérdekekben való munkálkodásra; ez által javítanak az értékesítési viszonyokon s őket a fogyasztással egymásnak a szolgálatába így állíthatja. S ha mindezekhez a közigazgatás is rendeztetnék, még pedig alulról kezdődőleg, úgy hogy a községek élére a jegyző állítanék mint hatóság; s főbíráknak a hatósága meg decentralizáltatnék, a kihágási eljárás elvétetnék tőlük és a jegyzőre biztatnék; az irodai teendők jó része alól a jegyző fölmentetnék s a községi háztartás és birtokpolitika szabályoztatnék; bizonyára más élet volna a községekben, emelkedés volna minden téren észlelhető és nem volna kivándorlás. Akkor volnának jó közutak is, amelyek ma nincsenek; volnának olyanok, mint Tirolban vannak s akkor vasúti spekulációk sem nyelnék el a közutak alapjait!

Vizy Ferenc.

A kisiparos.

Irtózatossá semmittevésben pang minden. Érezzük mindnyájan a veszedelmet, de senki sem sínylódik annak nyomásstó hatása alatt keservesebben, mint a kisiparos.

Nem is ettől a pangástól keletkezik a baja, régiebb keletű ez már.

A magyar kisiparos tönkretételén munkál Ausztria, mikor azt a kívánságát akarja érvényre juttatni, hogy Magyarországon az osztrák iparos és ipari termék a magyar iparosokkal és ipari termékekkel egyenlő jogot élvezzen. Kifelé tehát elég rosszul áll a dolog.

Időben, a hasánkban? Csak itt állunk igazán csehül. A tőke ura ma ugyasólván állami fenhatósággal és pártfogással teszi tönkre a kisiparost.

Ugyan ki hallotta, hogy valaha kisiparos hozzájutott volna egyetlen állami munka, egyetlen katonai nadrág előállításához? Ki állna szóba Magyarországon érdes tenyerű, egyszerű ruházatu iparosai? Megpályázza ő is az állami szállítást, de ki veszi számba? Azt mondják, hogy anyagi helyzete nem nyújt biztosítékot. Jönnek a simára borotvált, kifogástalan öltözött, pénzes vállalkozók, akiknek nyomukban nem támad bagáris-illat, az enyv szaga sem érzik rajtuk, a tenyerük sem érdes, csak úgy síklik rajtuk a bankó. Ezekben van garancia.

Nagy furfanggal írják ki nálunk a szállítási feltételeket; oda tessik, hogy az olcsó ajánlattevő feltételeit nem köteles elfogadni a hivatal, s a beérkezett feltételek között tetszés szerint választhat s elfogadja a drágábbat is. Szemérmetlen szemfényvesztés, a bolond is megéri: miért van ez így. S vajjon hullatnak-e morzsákat a száz-eszekből a kisiparosnak, annak, akinek a kerge tenyere nem elég sikos, hogy garancia lehessen a személye?

Udaadják-e legalább a felvállalt szállítást kidolgozás végett a kisiparosnak? Dehogy adják! Az ő, kegyes pátronusuk, az állam gondoskodik arról is, hogy jövedelmüket nehogy elfecsereljék holmi kisiparosoknál. Mire valók a rabok, ha nem arra, hogy a vállalkozó urak telvállalt munkáját elvégezzék.

Vácon, Sopronban, Szegeden, Lipótváron, Szamosújváron s a többi börtönben egyenkint van 500—600 rab. Az igazságügyi kormány minden évben nyitványos árverésen berbe adja a rabok munkaerőjét vállalkozóknak 40, 60, 80 és 1.60 fillérért. Aki többet íger, annak adja, licitálnak, mint az

őcska vasra. Astán létrejön a vállalkozóval — aki szintén pénzes úr — a szerződés, mely szerint az állam berbe ad X. polgártársnak mondjuk 100 darabot, egyenkint 40, 60, 80 és 1.60 fillérért szabómunkára. Az állam saját területén, állami pénzen épített és a modern technika minden kívánalmainak megfelelő, villannyal világított és jól fűtött műhelyt is ad a vállalkozónak, arról is gondoskodik, hogy a rab reggel 6—12-ig, délután 1 órától este 8 óráig dolgozzék s a vállalkozó óraszámra fizet. Már most, hogy volna képes versenyezni az a kisiparos ezzel a vállalkozóval? Hol kap iparosgédet 1 kor. 60 fill.-ért, pedig a vállalkozó csak azért a rabért fizet ennyit, aki szabadsága alatt is kész iparos volt.

Hol az ingyen helyiség, hol a fűtés, világítás, de mi a legfőbb, hol a munka? Olcsóbb munkaerővel előállított ipari terméket olcsóbban is lehet eladni. Sajnos, nemcsak szállításra szánt munkák készülnek így, hanem nagy raktárak is innen szerzik be szükségleteiket.

Ime, így teszi tönkre az ország fenntartó elemét, a kisipart. Azután csodálkozunk a socialista mozgalmakon, csodálkozunk, ha forrong a nép s öklét szorongatja a pénzkirályokra, s nincs bizalma a kormányzó hatalomban. Itt a fészke a socializmusnak. Évek óta kérnek, könyörögnek a kisiparosok, sohasem hallgatta meg őket senki.

Aztán, ha legalább a rabnak, illetve az igazságszolgáltatásnak volna valami haszna ebből a vállalkozó rendszerből: A modern kriminalisztika kétféle szempontból vezette a börtönbe a munkát. Először, hogy az állandó foglalkozás, a szakadatlan munka által elvonva a rabot, beteg lelaét a bűnös gondolatoktól, megjavítsa. Másodsor, hogy az így módon megjavított rabnak egy iparágban való teljes kiképzése arra az

időre, ha kiszabadul, kenyeret is adjon a kezébe.

Csak hogy a börtönökben vállalkozó úr nem igen bír érséssel a börtönügy irodalmá iránt. Mi köze neki a modern kriminalitáshoz. Összerződő fél. Még a szentnek is maga felé hajlik a keze, hát annak, aki nem szent. Bevezeti a munkamegosztás magasztos elvét, 10 rab állandóan szab, 25 fércel, 25 gépel, 5 gomblyukat köt és így tovább. Ezt a rendeletet nem változtatja a vállalkozó, mert neki ez jobb.

Letelik a büntetési idő, kimegy az életbe a rab, elég szemérmetlenül, még igazolványt nyomnak a kezébe. Azután kezdene dolgozni, de mikor ő csak gépelni vagy gomblyukat kötni tud. És mit tesz az ilyen? Ismét lop, mert hát élni kell. És uram Isten, ráfogjuk, hogy ez modern büntető törvénykönyv.

Vajjon jön-e már miniszter, aki véget vet ennek a szegyenletes rendszernek s a kisiparost megmenti ennek az elárvult országnak?!

Az elme üdüléséről.

Most, a nagy vakációban, mely velejében veve úgy a szellemi munkával foglalkozó egyének, szintazonkép s különösen a tanulók elcigázott testének és elméjének üdülésül szolgál, nem lesz érdektelen e tema címében foglaltakat röviden vázolni.

Köztudomású, hogy a szoros értelemben vett szellemi munka valóságos munka s lényegében sokkal fárasztóbb, mint az u. n. izommunka, annál fogva az egész esztendőn át nem is vehető egyenlő mérvben igénybe, mert mint bármely munkának, azonképpen a szellemi munkának, helyesebben az elme munkájának is megvan a maga határa, ameddig mozoghat s melyet ha átép, hibákat, rendellenességeket idéz elő nemcsak azon a területen, melyen tevékenykedett, tehát az agykéreg megfelelő területein, hanem egyebütt is.

naponkint háromszor utazott Karlszbadba és vissza, minden utja után farkasvetvagygyal és türemlenül várta az ételek sokadalmát és ezzel napjában ötzör minden akadály nélkül meg is birkózott.

Amíg az étvágytalanság üldözte, minden ételadagot remsóknak és óriásnak látott. De később napról-napra kisebbre zsugorodtak szemel előtt az adagok.

Az ötödik het végének egyik reggeián elvegezven a vizivó kúrát, bement a konyhába és onnan sajátkezűleg vitte el magának a dupla porció kávéját és süteményt kert meleteje. A cseled azt mordotta, hogy ott van a kosárban az asztalon. Keresi, nem találja. Felteszi civikkerjét, s akkor a kosarat meglátta, de a süteményt még mindig nem bírta meglátni. Mi történt vele? Mar anyira megromlottak volna a szemel, hogy a szemlét és kifitt szemüvegen sem bírja meglátni! Ijedten hozta ki a másik szobából a nagyjüveget, ameyen keresztül vegre feltedezte a kosárban a süteményt.

— Kérem, tekintetes ur, tessék reggeizni! — Női hangon csendült füleibe ez a szives invitálás.

Hát úgy esett meg a dolog, hogy az én barátom nem is volt a konyhában. Álmódott. A 38—40 fokra melegített két pohár viz és az egy óráig tartó séta anynyira elbágyasztotta őt, hogy mikor hazaért, mert a reggeli még nem volt készen, leült a diván egyik sarkába és ott elszundikált s mert éhes volt, arról álmódott, amit legjobban szeretett volna enni.

T A R C A.

Finita . . .

Sokat daloltam egyszer én tinektek;
Ti hófehér, ti ámodó virágok!
Sok apró dalt, sok csendes kis zsonettet!

Ha még felérez néha, pusztá leltem,
Ha még a szívem észrevétlen dobban;
Már alig értem, mi sirt a dalokban!

Ó monójátok el a sok édes álmat!
Hisz ott voltatok, mindenik dalomnál
Velem, ki koldús lettem féluton már!

Velem, ki most már arra alig járok
S ha régi álmod elshau feletem:
Csak lopva, titkon tepek egy virágot!

Xarafiáth Jenő.

A karlszádi kúra hatása.

Valaki elnevezte Bud-pestet a gyomor-bajosok városának. Azt mondotta, hogy Budapest az a város, ahol vagy azért betegek az emberek, mert sokat esznek vagy pedig azért, mert nem esznek semmit.

Annyi bizonyos, hogy ebben a maliciózus megjegyzésben sok az igazság, mert kevés városa van a világnak, ahol az embereknek annyi bajuk lenne a gyomrukkal, mint Budapest. De nemcsak az ország székesfővárosára névsze találó ez a megjegyzés, hanem általánosságban alkalmazható az édes mindnyájunkra.

Hasánkban átlag minden negyedik-ötödik ember panasszkodik, hogy rossz a

gyomra. És mi ennek az oka? Ezt röviden megmondja egy régi mondas, amely szerint: a magyar ember szereti a gyomrát, — már t. i. akinek a módja is megvan hozzá; mert — mi tagadás benne — a mai drága világban bizony jó mód kell arra, hogy valaki a gyomrát szerethesse.

Találón írja Petőfi, hogy: *ha üres az ember zsebe, üres a . . .*

Nezzük végig a fürdőket, amelyekben a gyomorbetegségeket gyógyítják és azt találjuk, hogy azokban legtöbbször a magyar ember. Vagy álljunk szóba a kedvező időben korán reggel setaó városiakkal és azt fogjuk tapasztalni, hogy azok órahosszat nem pusztá kedvelésből járják be a határt, vagy az utcákat, hanem mert gyomorbeteg és otthon hasznájuk a karlszádi kúrát.

A Felv. dekek egyik igen elenk és nagyforgalmú városában van nekem egy kedves barátom, aki szintén gyomorbeteg és rövidlátó.

Rendes körülmények között a gyomor-bajnak semmi köze a rövidlátósághoz, de mert a következő események során ez a két baj játsza a főszerepet, azért fogtam egy kislap alá.

Barátom rövidlátósága miatt természetesen civikert hord; a gyomrát pedig karlszádi viz ivásával gyógyítja.

Nem tapasztalásból, hanem hallomás után tőle tudom, hogy a karlszádi viznek gyógyító ereje és egyéb különleges hatása mellett az a jó tulajdonsága is van, hogy fokozza az étvágyat. Barátom, aki 6 hétig

Épp ezért a szellemi higiénia föltétlenül megkívánja, hogy minden egyes munka bizonyos időtartamu pihenéssel párosuljon.

Minálunk az e' me leghosszabb időtartamu pihenése: július, augusztus hónapokra esik.

Helyesen is. Amennyiben nyilvánvaló, hogy e két hónap hőmérséklete a többi hónapokhoz viszonyítva a legmagasabb fokú. A fokozott meleg pedig felette kedvezőtlenül hat a valsmennyi szellemi folyamatra.

A nagy melegben nemcsak az izmok ernyednek el, hanem ezzel egyetemben maga az idegrendszer is sokat veszít rugókönyságából, mi egymagában is káros hatással bír az elme ténykedésére.

Mindezekről eltekintve, mint már fennebb is jeleztük, az e' mének mu hatatlanul szükséges a nagy vakációi üdülés, mert korunkban az elme sokkal nagyobb arányu s többletoldal munkát végez, mint régen, amikor jobbára csak az izommunka érvényesült.

Ujabbán az izmok munkáját hovatovább az elme foglalja le maga számára, miáltal az agykéreg szellemi központjai gyarapodnak, fokozódnak ugyan, de ezzel a test satnyul. Már pedig ez a fejlődés semmiképp sem felel meg a természetesség követelményeinek, amennyiben egy a régi igazságon alapuló tény, mely szerint csak ep, erős testben lehet ép és erős lélek.

Ehhez hozzájárul még az a hiba, még pedig nevelési hiba, hogy a test fejlesztése nem áll összhangban a szellem fejlesztésével. Az utóbbi fokozottabb fejlesztésnek örvend.

Ha a test és szellem fejlesztése teljesen összhangzatos lenne egymással, akkor nem lenne annyi megrokkant idegzetű, ideges, gyenge akaratu, érzélgős, erkölcstelen, mogorva, stb., egyen, mint amennyi jelenleg van.

A különböző szellemi hibák, rendellenességek okai még abban is keresendők, hogy igen sok ember nem tartja szem előtt azon követelményeket, melyek a szellemi higiénában nyert kitéjezsüket. Legtöbb egyen szellemi energiájával valóóságos rablógarázdálkodást űz; nemcsak az egyes szellemi folyamatokra szant energiát, hanem ezzel együtt az u. n. tartalék energiát is elfogyasztja; így nem csoda, hogy eb-

Aznap ebéd után szokás szerint sziesztát tartott. És ujra álmódott. Álmában a legkedvezőbb időjárás mellett Zeppelin féle léghajón járt be az ország több városát; vegre Piripócára került. Utazása közben a legnagyobb örömmel tapasztalta, hogy mig ott-hon csakis nag, itó űvegen át tudta észrevenni a süteményt s abból egy reggelije vagy ozoonnája mellé csak azert fogyasztott el 4 kifut, mert többet restelt megenni, — az utjába eső helyeken szabad szemmel is megláta a szép és étvágygerjesztő kifliket s azokból alig birt két darabot begyúrni.

Felébredt. Komolyan kezdett gondolkodni álmának jelentősége felől. De hasztalan törte a fejét, nem volt képes azok magyarázatának nyitjára jönni. Álmat elmondotta nekem is, másoknak is. Söt ebeszeite minden ismerősének, akit Józsefnek hívnak; de azok között sem akadt senki, aki azokat megfejtette volna. Össze-vissza bogarászott egy halom tudományos könyvet és lexikont, hogy azokból merítsen valami anyagot a megfejtésre.

Hiába. Minden fáradsága meddű maradt. Estefelől álmának megfejhetetlensége felett szörnyű módon tépelődve sétált fel és alá az utcán. Egyszerre mint a villám cikázott vala sgyin keresztül egy mentő gondolat. Hopp! Megvan! És rohant a Zrinyi-utcába.

Hogy törtétele közben hány embert láköt le a járdáról, arról nem számolhatok, mert nem voltam ott; de arról hallomás-

beli ténykedése a szellemi kifáradáshoz, majd pedig a szellemi kimerüléshez vezet.

Tény, hogy az emberiség zöme épp a fenti okokból eredőleg a gyors és helyes elhatározásra, a kellő előrelátásra, kitartásra, törekvése, stb. többé-kevésbé képtelen.

Pedig a felhozottak a modern farsadalomban való érvényesülésnek mulhatatlan tartozékai.

A gyenge, megrokkant idegzet sok rossznak a kútforrását képezi. Így elsőbben az egyén ténykedésnek tetemes részét az érzékiség hajhászására tereli, mi az igazi hivatáshoz megkivántató energiát felette megpasztja.

E helyütt még meg kell jegeyznünk, hogy a szellemi kifáradást s kimerülést s ezzel együtt a mindenféle szellemi hibát, rendellenességet nem annyira az ipari hivatás, mint inkább egyéb mellék körülmények, mint pld. az energiakkal való folytonos küzdelem, továbbá a kapzsiság, a fokozott igények, fényűzés, stb. idézik elő.

Haenlóképe ide tartozik az e' me pihenésére, üdülésre szant időknek helytelen kiaknázása is. Vannak egyének, akik a pihenési időt nem aknázják ki úgy, amint azt az elme és a szervezet egészségtana kívánja, hanem épp ellenkezőleg. Rendszeren o y minőségű suggestiókban tartózkodnak, melyek nem az elme üdülését, hanem elcsigázását célozzák.

Igy aztán hiába hajtogatják, hogy elcsigázott elméjük helyreállítására a hosszabb ideig tartó pihenés, üdülés sem használ.

Ezek után ennek az idevágó kérdésnek tisztázódására kell utalnunk, hogy voltaképpen mi a szellemi kifáradás és kimerülés?

Hogy ezt a kérdést megoldhassuk, szükségeses válik előbb a lelki működések élettani oldalának némi megvilágítása.

Tudatával kell birunk annak, hogy bármely lelki működés, tekintet nélkül annak egyszerű, vagy összetett voltára, nem egyéb, mint az agykéreg bizonyos sejtjeinek molekuláris változása.

E molekuláris változások révén idővel bomlási termékek, mérges vegyületek keletkeznek, melyek mérges hatásukkal többé-kevésbé csökentik az idegrendszer működését, sőt ha nagyobb mennyiségben össze-

után van tudomásom, hogy az utjából általa nem a leggyengédebb módon leteltek közül sokan nem a legudvariasabb kifejezéseket menesztették utána.

Bánta is ő! Nem törődött senkivel és semmivel. Elervén a Zrinyi-utcat, ott betért — jobban mondva: berontott — a Lévai és Túrta könyvkereskedésébe és megvette a legújabb kiadású, képekkel illusztrált *Egyiptomi Álmoskönyvet* s azzal futott haza. Szobájába zárkózott, hogy zavartalanul élvezhesse álmának megfejtését. Gyorsan és idegesen lapozta a könyvet, amelynek egyik oldalán ezen álommagyarázatokat is találta: süit lúdat látni: öröm; lúdhúst enni: egészséges. Hml meghiszem azt! Kivált ha az a lúdhús szép piros- és ropogóra süit lévai lúdtartalal!

Vegre megtalálta azt is, amit keresett. Az álmoskönyv szerint ugyanis a sütemény: jó szerencse; a szemlye: szerencse, jó hír.

Ebből a megfejtésből az én barátom semmivel sem lett okosabb. Jó szerencse, jó hír! De kinek? Annak-e, aki készíti vagy annak, aki megeszi? Anyi bizonyos, hogy a pélek nem szerencsétlenek. De vajjon szerencsés-e a közönség, amely a süteményt eszi?

Nagy mérgesen a padlóra vágta a könyvet és eljött hozzám s kérve kért, hogy segítek rajta, mert ő tovább nem tűrheti ezt a bizonytalan állapotot és ha rövid idő alatt nem fejtheti meg az álmodat, ő bizony a nyitrai honvédsédtől

halmozórnak, akkor az agykéreg azon területein, melyeken összehalmozódtak; elváltosásokat, rendellenességeket is okozhatnak.

Ebből röviden látni való, hogy a szellemi kifáradás és kimerülés semmi más, mint önmérgerés. Ezért a szellemi higiénia követeléseiből megiszivleendő, hogy bármelyes szellemi munka csak addig a határpontig folytatandó, ameddig azt a rendelkezésre álló szellemi energia teljes elfogyasztása és az idegrendszer fokozottabb megerősítése nélkül tehetjük.

Igaz ugyan, hogy nincs szellemi munka, mely a „fáradástól” teljesen mentes volna, mert minden egyes szellemi munkánál keletkeznek bomlási (mérge) anyagok, de a beálló fáradást, kimerülést a munka közé ékelt szünetekkel, pihentető időszakokkal többé-kevésbé ellensúlyozhatjuk. Épp ezért a szellemi munka közé ékelt szünetek arra válnak, hogy egyrészt a felhalmozódott mérges vegyületek az idegrendszer működésben volt területeiről elválogodjanak, másrészt, hogy a munka közben elfogyasztott energiát pótolhassuk.

De megjegyzendő, hogy azok a szünetek, melyeket a szellemi munka közé ékelünk, nem elégségesek ahhoz, hogy az idegrendszer rugókönysége, ellenálló képessége, továbbá a megcsorbult energia a teljesen normális kerékviságába zökkenjen. Ezért ugy a tanulónak, valamint a szellemi munkával foglalkozó egyennek szükséges van egy hosszabb időtartamu szünetre, a nagy vakációra, amikor ugyanis ugy az idegrendszer, mint pedig az energia követelményei teljes érvényt szerezhetnek.

Amde bizonyos, hogy az idegrendszer a neki szant pihenési időben nem pihen teljesen, mert hisz az idegrendszer folyvást működik, még az alvás közben is, csak hogy a munka, melyet ilyenkor végez, nem annyira fárasztó, mint a „rendesnek” nevezett munkaidőben.

A teljes tétlenség is káros hatású az idegrendszerre, amennyiben a hosszú és teljes tétlenség által az agykéreg egyes gyengébb diszpozíciói elhalványulnak, elgyengülnek, sőt ki is veszhetnek.

Ezzel eljutottunk a téma tulajdonképpeni részére: nevezetesen az elme helyes üdülésének föltételeire.

hozat egy ágyút és azzal három lépés távolságról agyonlővi magát.

No erre már én is megjedtem. Megnyugtattam őt és megigertem neki, hogy nemsokára — ha török, ha szakad — de álmai meg lesznek fejte.

Ez a mult héten történt. Azóta barátomnak nincs nyugalma. Sokat gondolkodtam én is ezen dologról s végre sikerült is valami okosat kieszelnem. Ha érdekli Önöket, elmondom, mi módon lehetne legkönnyebben megoldani ezt a fontos ügyet.

Azt már nem hallomás után, hanem tapasztalásból tudom, hogy a szerkesztő urak okos és kedves emberek, akik a szerkesztői üzenetekben minden hozzájuk intézett kérdésre megadják a választ.

Ha például azt kérdeszném tőlük, hogy a Dalai Lámának hány szörből áll a szakála? Bizonyosan azt felelnék rá: Utazék Tibetet és olvassa meg! Vagy: a Dalai Láma csupaszképu.

En azonban nem terhelem a tek. Szerkesztőséget ilyen nehéz kérdéssel, csak arra kérem, hogy a szerencsét és a jó hirt ossza meg a pékek és a fogyasztók között. A szerencse maradjon a pékéké; a fogyasztókat pedig az én mindig éhes barátom úszinte öröme minél-előbb lepje meg a jó hírrel, hogy abban a bizonyos városban nagyobb és jobb lett a szemlye és a kifli.

Az elme kellő üdülésének egyik leg-
számottevőbb feltétele: a nyugalom. Óva-
kodjunk attól, hogy elmenket az üdülésnek
szánt időben bármily úton módon megerő-
lteszünk, megfesszünk.

De nemcsak mi magunkra, hanem a
gyermekre, sőt még az ifjabbakra is kell
ügyelnünk, nehogy a kérd: ses időben holmi
kalandos históriákkal, regényekkel s mi
egymással telo tömjék, megterheljék el-
méljüket.

Az elme üdülésének feltételei közé
tartozik: a jó levegő is.

Hogy mit értünk a jó levegő alatt,
ast — hiszem — fölösleges e sorokban
részleteznünk.

Tudjuk, hogy a levegő, az erdős, a
fás, virágos helyeken, továbbá faluhelyeken,
a tengerparton jobb, mint pld. a nagyobb
városokban.

Azért nyáron, a nagy vakációban, a
nagyvárosi egyének közül azok, akik szerét
ejthetik, felkeresik a jobb levegőjű vidé-
keket. (Sajnos leginkább a külföldi fürdőket,
mintha minálunk nem volna elég.)

De mitévők legyenek azok — szegény
családok, amelyeknek anyagi s egyéb kü-
rülmenyei nem engedik, hogy helyüket
esetleg egy jobb levegőjű helyre cseréljék
fel! Kénytelenek gyermekeiktől a rossz,
füllelt, stb. levegőben a nagy vakációban
is otthon tartózkodni.

Hány sápadt, vézna, vérszegény gyer-
mek áhítozik nyaranta egy jobb levegőjű
vidék után, de kénytelen a helyben maradni.

Hazánkban eddigelé csak a Sztúdiei
Gyermektelep-Egyesület s a legújabbban a
Vándoridősek Egyesülete gondoskodik a
vézna, vérszegény, stb. gyermekek, ifjak
nyaralásáról.

Ez pedig édes-keves ahhoz, hogy a
nyaralásra szorult valamennyi gyermek, ifju
kivánsága teljesüljön.

(Töröljük el a felvételi, javító, pótló,
stb. vizsgákat, mert ezek a gyermek szün-
idejét teljesen elrabolják.)

Esen a bajon, még pedig égető s szo-
ciális bajon előbbben az államnak kell se-
gíteni. Legtöbb úgy, hogy kötelezővé tenné,
hogy minden oly nagyobb város, amelynek
eddigelé a gyermekek számára megfelelő
játéster, üdülőlhelye nincs, egy fás, por-
és füstmentes játésterrel, üdülőlhelyről gondos-
kodjék, ahol az otthon maradt gyermekek
s ifjak megfelelő felügyelete mellett a nagy
vakációban játszhatnak, üdülnének.

Azért hangoztatjuk a kellő felügyeletet,
mert ezzel előjét vehetjük az esetleges
baleseteknek a megvédehetjük a jó gyerme-
keket a rossz, szűllött gyermekek káros
sugstióitól.

A telepet nagyságához képest több
része lehet felosztani. Nevezetesen a 3—6,
6—10, 10—15 éves gyermekek számára.
Valamint gondoskodni kellene a telep köz-
lében levő fürdőről, meg a sivatár és a
rossz idő elleni menedék-sátrakról is.

Ennek kapcsán szóvá kell tennünk,
hogy a gyermek ruházata a szabadban való
tartózkodás alatt egyszerű s oly legyen,
hogy a doktor Nap minél jobban érintkez-
hessék a testtel.

Azért helytelen azon szűllők cselekedete,
akik gyermekeiket ilyenkor a ósóság cifra
babákká cimomázzák fel s ilyenén nem
engedik, hogy a gyermekek kényük-kedvük
szerint mosogjanak, mert máskülönbben be-
piszkolódnék a gyermek cifra ruházata.

Az elmeüdülés helyessége maga után
vonja a kellő táplálkozást is, mert az elfo-
gyasztott energiát csak a kellő táplálkozás
által lehet pótolni.

Természetesen, hogy a táplálkozással nem
szabad túleségba mennünk, mert abból szá-
mos gyomorbadj származhatik, mi a szellem
üdülésének legnagyobb ellensége.

A szegény gyermekek táplálásáról ré-
szint az államnak, részint a társadalom te-
hetősebbjeinek kellene gondoskodni, mert a
humanizmus és a szociális élet helyessége
igy kívánja.

Példát vehetünk Anglia és Amerika
gyermekmentő s humanus rendszereitől s
hasonnemű intézkedéseitől, melyek révén
nemcsak a szegény gyermekek táplálásáról,
hanem arról is gondoskodnak, hogy a ta-

nuló úgy az iskolában, mint annak keretein
kívül is lelkét és testét felüdítő játéster-
ekre találjon.

Az elődottakon kívül még sok egye-
bet kellene felhoznunk e témába, de a
sorok szűk keretei nem engedik, hogy
továbbra terjeszkedjünk.

Zsabolovszky István.

Különfélék.

— A József kir. herceg Szanato-
rium Egyesület lévai fiókja folyó évi
június 2-án tartotta közgyűlést Dr. From-
mer Ignác tb. megyei főorvos elnökelete alatt.
Az előző jegyzőkönyvek fölolvastása után
elnök előterjeszti, hogy a lévai fiók által
ingyenes szanatoriumi kezelésbe utalt beteg,
3 havi ott tartózkodás után gyógyultan
hagyta el a gyulsi szanatoriumot. Előter-
jeszti továbbá, hogy a folyó évi május 7. én
Budapestben tartott nagygyűlésen hozott
határozat értelmében a helyi bizottságok,
tehát a lévai is, a „fiók” nevet veszik föl.
Ezek után elnök a Leván létesítendő tüdő-
beteg gondosító intézetre — dispensaire —
vonatközlőleg teszi meg terjedelmes jelen-
tését; indítványára mindenekelőtt Lukács
György v. b. t. tanácsosnak, mint a József
kir. herceg Szanatorium Egyesület elnöké-
nek, a tuberculosis elleni küzdelem nagyér-
demű előharcosának, üdvözlő táviratot küld,
mely feljelmet ő nagyméltóságátáviratilag igen
szívvelyes szavakkal megköszönt. Majd ismerteti
elnök az egyesület központjával folytatott leve-
lezést a tüdőbeteg gondosító intézet fölál-
lítására vonatkozólag; ismerteti ezen intézetek
előját, berendezését, működését és a kezelés
módját. A közgyűlés osztatlan figyelemmel
hallgatta az elnök előterjesztéseit s meg-
bizta az elnököt, hogy a dispensaire cél-
jaira megfelelő helyiségről gondoskodjék és
azt bérbe vegye, hogy a dispensaire fel-
szerelésére szükséges butorzat, laboratoriumi
tárgyak, nyomtatványok és minden itt
külön meg nem nevezett, de az intézet
részére szükséges anyagok beszerzéséről a
rendelkezésre álló összeg erejéig gondos-
kodjék. A közgyűlés továbbá megbizta az
ügyvezető elnököt a tüdőbeteg gondosító
intézet vezetésevel, munkatársai pedig
megválasztja Dr. Lauer Lipót lévai orvost.
Felkéri az elnököt, hogy egy ügyrendet
dolgozzon ki. Elnök indítványára egy bi-
zottságot küld ki a leltár fölvetelére, a be-
vételek és kiadások ellenőrzésére; ezen
ellenőrző bizottság tagjai Bódogh Lajos,
Faragó Samuel, dr. Medveczky Károly és
dr. Lakner Zoltán. Faragó Samuel indit-
ványozza, hogy a helybeli jóté ony egyesü-
letek is járuljanak hozzá az intézet föl-
tartásához, mely indítványt a közgyűlés
örömmel fogadván, fölkeri az indítványozót,
miserint a helybeli jótékony egyesületeknél
a dispensaire érdekében lépéseket tenni
sziveskedjék. Végül a közgyűlés utasítja a
választmányt, hogy minden a felállítás, be-
rendezés, üzembe hozatal körül esetleg
szükségessé vált teendőket foganatosítsa és
felhatárolja az ügyvezető elnököt, hogy
egy szolgát és egy gondosnót megfelelő
fizetéssel felagadjon.

— A Barsi Ref. Egyházmegye
évi rendes közgyűlést július 6-án, a lévai
ref. egyház templomában tartotta. Mind az
alkotó tagok, mind a vendégek nagy száma-
mal jelentek meg a Patay Károly esperes
és Kovács Sebestyén Endre egyházm. gond-
nok társelnökével vezetett közgyűlésen. A
nagyterjedelmű és minden vonatkozásai-
ban szép és tartalmas esperesi jelentést a
közgyűlés tudomásul vette és az elnöki
intézkedéseket egyhangulag helybenhagyta.
A 28—30 pontból álló tárgysorozat mindon
pontja csendes mederben folyt, s az egy-
házi kérdések általános megelégedéssel
lettek elintézve. Egyedül csak egy iskolai
kérdéssel bánt mostohán a közgyűlés, az
előkönyörgő, énekarvesztés és egyházi
jegyző tanító külön díjazásának kérdésé-
vel, melyre nézve szép és magaslatló sza-
vakkal illetve ugyan a tanítószolgát, de
kimondotta, hogy a külön szolgálat külön
díjazására: „Nincs fedezet” A d. e. 1/210

órákor kezdődött közgyűlés d. u. 5 óráko
ért véget, miközben a társasébd
különböző vendéglőkben folyt ugyan le, d
a közgyűlés nagy része mégis Fertik
József vendéglő konyhájának és pincéjéne
áldásairól tett tanubizonyoságot.

— Laky Mátyas bucsuja. A te-
mesvári főreáliskola meleg és méltó ünnepsé-
g keretében bucsustartta el Laky Mátyas igaz-
gatót, ami kedves földinket, aki negyvenhat
évi szolgálat után vonult a jól megérdemelt
nyugalomba. Messze földről jöttek össze
Temesvárra a kiváló tanferfiu tanítványai,
hogy ünnepeljék, smidőn elbucuszik a azon
intézetből, melynek élén hérom évtizeden
át működött és hervadhatatlan érdemeit
szerzett nemcsak az intézet felvirágoztatásán,
hanem Temesvár megmagyarosodása körül
is. A bucsúünnepély a temesvári főreália-
kolai iskolatársak egyesületének, az ország
legelső ilyenmő intézményének közgyűlésén
folyt le. A közgyűlésen Perényi Adolf
főgöpm. tsznár, sz egyesület megalapítója
elnökölt, aki lelkes szavakban méltatta Laky
Mátysnak működését és nagy érdemeit. A
beszéd után a díszteremben leleptétek Laky
Mátyas olajfestményű arcképet. A képet
Berkessy István h. igazgató vette át azon
ígérettel, hogy nemcsak az arcképet, hanem
a bucsuról igazgató szellemét is kegyelettel
fogja őrizni. Doroghy Ervin budapesti ügy-
véd a tanítványok nevében művészi kivite-
lű ezüst-plakettet nyújtott át az ünnepe-
lő igazgatónak. Birkmann József mérnök pedig
díszes emlékkönyvet adott át, melyben
nagy számú tanítványainak emléksorai fog-
laltatnak. Laky Mátyas a könyvekig meg-
hatva mondott köszönetet halás tanítványai-
nak. A szép ünnepe-
lő lakomával ért véget.
— Öszintén óhajtuk, hogy a nyugalmat,
amelyet hosszú és buzgó működésével való-
ban megérdemel, boldogan és a legnagyobb
megelégedésben körünkben igen sokáig
évezzon.

— Gyászhir. A nemesen érező, jólé-
lő magyar hölgyek gárdájának egy általában
ismert és köztiszteletben állott tagja adta
vissza lelkét teremtőjének. Özv. dezséri
Bobok Györgyné, szül. Nyirák Mária, néhai
Bobok György kir. aljárásbírónak neje f.
hó 6-án tejezte be földi életét. Halála nem-
csak forrón szeretett családját ejtette a leg-
mélyebb gyászba, hanem őssinte részvétet
keltett nagy számú rokonai, ismerősei és
tiszteletű köreiben is. Hült tetemeit e hó
8-án, tegnap délután 5 órákor a róm. kath.
temetőben helyezték örök nyugalomra. —
Ádott legyen emléke! — A család gyász-
jelentése a következő: „Dezséri Bobok Ti-
vadar és családja, özv. Mercader Alajosné
szül. dezséri Bobok Bertilla és családja,
dezséri Bobok Mária, bánatos szívvel tudat-
ják, hogy szeretett édes anyjuk, özv. de-
zséri Bobok Györgyné szül. Nyirák Mária
vissza adta lelkét teremtőjének. A boldo-
gult hült teteme f. hó 8-án délután 5 óra-
kor fog örök nyugalomra helyeztetni. Az
engesztelő szent mise f. hó 8-án reggel 6
órákor fog a róm. kath. plébánia-templom-
ban az Urnak bemutattni. Léva, 1911.
július hó 6. Az örök világozás fényesked-
jék neki!

— Földrengés Léván. E hó 8-án,
tegnap, éjfélt után 2 óra 5 perckor számo-
san kisebb földrengés észlelték városunk-
ban. A földrengés összefüggésben áll az
ugyanazon időben Budapesten észlelt nagy-
fokú rengéssel, amely óriási pánikot okozott.
A rengés a fővárosban 7 másodpercig tar-
tott s olyan erős volt, hogy az épületek
recsegtek, inogtak és a falakon a képek
himbálózni kezdtek és lezuhantak, az aszta-
lok és székek meglödültek, az ablakok
csőrömpöltek. A kávéházakban és egyéb
mulatóhelyeken leirhatatlan rémületet kel-
tett az erős földrengés. A vendégek mind
kivonultak az utcákra, az alvókat a föld-
rengés sok helyen kivetette az ágyból.

— A közegészségügyi bizottság
f. hó 7-én tartott ülésében tárgyalta a R.
T. Városok Polgármesterei Országos Egye-
sületének a városhoz intézett s a tanács
által véleményesé végett a bizottsághoz
uralt átiratot, melyben a nevezett egyesület
elnöksége arra hívja fel a város képviselő-
testületét, hogy az augusztus hónap első

felében a dresdai nemzetközi higiéné kiállítására és annak tanulmányozására a város költősegen megbízottakat küldjön. A bizottság — tekintettel arra, hogy a kiállítás egyuttal felülről mindasoktat a tudományos és gyakorlati kérdéseket, melyek a városok higiénikus életével kapcsolatban vannak és a kiállítás gyakorlati szakferfiak a közegészségügyre vonatkozó felolvasásokat is fognak tartani, — melegen ajánlja a képviselőtestületnek, hogy a kiállításra a város költősegen a polgármestert, a tisztíró orvost és a rendőrkapitányt hivatalosan küldje ki.

— **Prímica.** László-emelő ünnepségnek voltak részesei ma egy hete a lévai katolikus hívek. **Bartos** István székesfővárosi hitoktató mondotta első sz. miséjét, **Báthy** László prépost-plébános manuduktorsága mellett. Az ünnepi szónoklatot **Jonás** Imre segédlelkész tartotta, kinek mély értelmű, mely szavai a papi méltóság föntségéről jó benyomást gyakoroltak a lelkekre. Az új misének segéd estek: **Ferenczy Géza** székesfővárosi hitoktató, **Sampf Rezső** és **Vigás Lajos** káplánok, **Kucsera Ferenc**, **Szarka István**, **Karl Ferenc**, **Lévai József** és **Bálint Béla** növendékpapok. A mise alatt **Tokody** István karagay vezetése mellett a polgári iskola válogatott énekkara rendkívüli finomsággal és precizitással **Kempter D-dur** miséjét 3 női hangra adta elő. Ennek az ezüst harang kellemes csengése volt, mely Isten dicséretét zengve, az embert gyönyörködtetve, Teremtőjéhez emelte fel. Mibe után a család rokonai és jó barátai szeretet-lakomára gyűltek össze az atyai háznál, hol **Báthy** László, prépost-plébános, **Bartos** József kegyesrendi igazgató és az új misés mondottak felköszöntőket.

— **Ajándék a Tanítóházának.** A szendrői ezüst- és fémárugyár a létesítendő Barsmezei Tanítóházát három tucat evőeszközzel ajándékozta meg, amely szép ajándéknak értéke mintegy 100 korona.

— **Dr. Boleman István szobra.** **Wünsch** Ernő, besztercebányai szobrász e napokban fejezte dr. **Boleman** Istvánnak, a hírneves balneológusnak szobrát, aki hosszú ideig a v. nyéi fürdőnek általánosan tisztelt orvosa volt. A szobrot legközelebb **Vihnyere** szállítják s ott nagy ünnepséggel a fürdő parkjában fogják felállítani.

— **Polgármester-választás Ujbányán.** Ujbányán e hó 4-én volt a polgármester-választás, amelyen **Kotiers** Emil nyugalmazott polgármestert választották meg a város polgármesterévé.

— **Jegyzői fiuinternátus Léván.** A verebelyi járás jegyzői testülete ma hó 26-án Verebelyen tartotta meg évi rendes közgyűlését, melyen elhatározták, hogy a **Léván** létesítendő jegyzői fiuinternátus felállításához mindnyájan tagokul belépnek.

— **A dohányárak felemelése.** E hó 1-től kezdve a dohány és a szivarok megdrágított áron jöttek forgalomba. Igen sokan fogadtak, hogy július hó elseje után retortóképen abba hagyják a dohányzást. Meglehet, hogy akadnak ilyenek is; de a legtöbbben tovább is vigan fogják füstölni a kincetári drága termékeket. Csak úgy leszünk a fogadalommal, mint akkor, mikor a kubát 4 krajcárról 5 krajcára emelték; vagy amikor **Tisza** Kálmán pénzügyminiszter korábban beszüntette a saját használatra való dohányültetést is. Akkor a tájékozottak a fiókba kerültek, de bizony csak rövid időre. A szokás, a szenvedély ismét erőt vett a dohányosokon és azóta az új dohány helyett hűsögezen szíjják és szídják a rossz tráfitot. A dohányárak felemelésénél azonban nem jártak el méltányosan, mert nem a finom dohányt és szivarokat drágították meg jobban, hanem azokat, amelyeket a szegényebb néposztály szokott használni. Ennek a zsebéből akarják kiválasztani a felemelésből remélhető több millió koronát.

— **Egy elhanyagolt utca.** A kerámit-utnak a vasúti állomáshoz való kiépítése előtt városunk legporosabb s mondhatjuk, hogy legpiszkosabb utcája a **Kálnai-utca** volt, amely után a nagyforgalmu **Kohári-utca** következett. A **Kálnai-utca** már feleslegbe került az egészségrontó nagy portól s ott az utcáseprők tűrhetőleg tisztán is tartják

az utat. De a **Kohári-utca** lakói annál többet panaszkodnak a köztisztaság ellen, mert — mint értesültünk — heteken, sőt hónapokon át sem nem öntözik, sem nem söprik az utcát, amelynek jobb oldalán az asszait keremítja mellett elfutó csatornában bűzös levegőt terjesztve maga körül, poshad a víz. A város ezen legnagyobb és legnépesebb utcájának lakói joggal megkövetelik, hogy hetenkint legalább egyszer oda is ki-menjenek a lajtok és az utcáseprők és öntözzék meg és takarítsák ki eddig elhanyagolt utcájukat.

— **Halálozás.** Ö zinte részvétellel vettek a gyász-hirt, hogy özv. **Kulifay** Gyuláné, szül. **Nagy** Zsuzsanna, a garamszentgyörgyi ref. egyház volt lelkészének neje ma hó 26-án hosszú szenvedés után **Ujpesten** meghalt. Hült tetemeit jun. hó 29-én **Garamszentgyörgyre** szállították és nagy részvét mellett ott helyezték örök nyugalomra.

— **Felvétel a szemináriumba.** A lévai főgimnázium tanulóit közül **Behula** Lajos a VIII. osztályból a váci, **Réthy** Árpád a VI. és **Botka** Ernő az V. osztályból az esztergomi egyházmegyébe, — **Knapik** József a VIII. osztályból az irgalmasok rendjébe vették fel.

— **Takarmány és tűzifa-szállítás a m. kir. honvédség részére.** A lévai honvédszázalaj részére szállítandó 120 q zab, 100 q széna, 70 q alom-, 75 q ágy-szalma 320 m³ tűzifára tolyó évi június hó 25-én az ottani honvédszázalaj gazdasági hivatalának irodájában nyilvános verseny-tárgyalás lesz megtartva. Az ajánlat mintája az illető honvéd zászlóaljnál megszerezhető.

— **Érdekes vasúti hírek.** Azt az érdekes vasúti hírt közli a **Műszaki Világ**, hogy a m. kir. államvasutak igazgatósága egy a budapest—marchoeggi, mint a budapest—brucki vonalon a szolgálati kocsiszakszok járatását a f. év július hó 1-ével beszüntette. Ugyancsak elhatározta a Máv. igazgatósága, hogy ezenul négytengelyes kocsikat nem fog járni a személyvonatokkal, hanem ezek helyébe több — 8—9 méter tengelytávolságú — kéttengelyes személyszállító kocsit rendelt a gazdaságosabb helykihasználás céljából.

— **Aratási óvintézkedések.** Az ország legnagyobb részében megkezdődött az aratás. A községi előírások köteleossége ilyenkor kihirdetni a göcsépi és gazdasági gépek körül foglalkozó munkások testi épégének megővése tárgyában alkotott szabályrendeletet. Ugyancint figyelmeztetni kell minden község lakosságát, hogy a gabona behordás körül nagy óvatossággal járjanak el, főleg pedig a tűzrendészeti rendeleteknek szigorú betartásáról gondoskodjanak.

— **Ügyészségi megbízás.** A m. kir. igazságügyminiszter dr. **Pongrácz** József aranyosmaróti gyakorló ügyvédet az aranyosmaróti ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottá rendelte ki.

— **Vállalkozók öröme.** A pénzügyminiszter által legutóbb beterjesztett törvényjavaslatok között található a helyi érdekű vasutak államsegélyére megzabott 600 ezer koronányi maximumnak hatályon kívül helyezése is. Nemsokára tehát a tervezette vicinális vasutaknak reménye lehet nagyobb állami segély elnyerésére, ami közlekedésügyi szempontból igen örömdetes és vállalkozói, kivált mérnöki körökben általános meglepéskeltet.

— **Száj- és körömfájás** ismét terjedőben van s helyenkint az élvezett tejtől a l. osság is magkapta a bajt. Nehel erősebb mértékben is fellépett a veszedelem és sok marha és borjú elhullott; de ahol életben is maradtak az állatok, ott is vannak szomorú esetek, mert számos tehénnek lehullott a körme s ha a vágóhídon nem akarják a szegény párákat értékesíteni potom áron, akkor 5—6 hónapig kell őket gyógykezelnie s bekötött patákkal és istállóba tartani, hogy új erős körmet kapjon az állat. Ezen hirekből következtetve egyáltalán nem szabad a tejet nyersen fogyasztani, hanem csak felforralt állapotban a vaját is kisorsólag csakis pastörizált tejből kell készíteni, hogy legalább az emberekre ne ragadjon

a nyavalya, melynek úgy látszik, nem akar vége szakadni, annyira befészkelte magát.

— **Parlamentli tagok száma.** A nagyobb országok parlamentjei közül a canadainak van legkevesebb tagja. Ezeknek a száma összesen 24. A legtöbb országban a képviselők száma néhánnyal alul vagy felül van a 400-on. Így például: Magyarország 413, azonkívül 40 horvát képviselő, Japán 369, Egyesült-Államok 391, a német birodalmi gyűlés 396, a spanyol cortes 406, az orosz дума 442; 500-on felüli a képviselők száma a következő államokban: Oroszország 508, Ausztria 516, Franciaország 594 és Anglia 670. Ez a világ legnépesebb parlamentje.

— **A kolera és a gyümölcsöves.** Általában terjeszthetik a gyümölcsök a kolera, már csak azért is, mert hiszen a kézről ráragadhat a fertőzés és szennyes talajjal érintkezhetik. A száraz gyümölcs kevésbé veszedelemes, mert a koleracsírát a szárazságot nehezen tűrik, ugyancintén a savanyu gyümölcs is, mert a savanyu nedv iránt is igen érzékeny. Kitasató, japán bakteriológus kimutatta, hogy oly anyagban, smelyben körülbelül 1 százalék savtartalom van, a kolerabacillus elpusztul. A nagyon savanyu gyümölcsben pl. az egresben a koleracsírát 1 óránál tovább nem él meg. Erősen öli a citrom leve is. A kevésbé savanyu gyümölcsben, pl. almában napokig él. Legveszedelmeesebbek azonban az édes és ragadós, nedves felületű gyümölcsök, mert ezekben a kolera csirája igen hosszú ideig él. Hogy meddig, eszidőszint nincs megállapítva.

— **Forró lesz a nyár.** A meteorológiai intézet vesetője, az idei tavaszi és nyári időjárásra vonatkozólag e napokban érdekes adatokat tett közzé, mint igen érdekes és a várható időjárás szempontjából fontos jelenséget. Főlemlíti, hogy az utolsó öt évben, vagyis 1906-tól 1910-ig a nyári hónapok jelentékeny, gyakran 3—4 foknyi hődeficitet mutatnak föl. Az átlagosnál alacsonyabb hőmérséklet szinte azt a látszatot kelti, mintha az északi féltekén tartósabb hideg periódusnak nézünk elé. Azonban ugyanilyen jelenséget figyeltek meg 1886. és 1890 között és még fokozottabb mértékben 1836. és 1845. között. De még minden ilyen hideg periódusnak az volt a következménye, hogy a mintegy vis zatartott hőmennyiség a hideg periódust követő egy-két évben forró nyáron váltódott ki és ebből a több évszázados tapasztalaton alapuló tételből önként folyik, hogy az idén, vagy ha az idén még nem is, akkor a jövő évben rendkívül forró nyáruknak lesz.

— **Hamisított levestészta és makaroni.** Nem is hinné az ember, hogy egy kegyelmes miniszternek mi mindenre kiterjed a figyelme. **Serenyi** Béla gróf földművelésügyi miniszter legutóbb rájött arra, hogy a tésztagyárosok hamisított embereket, akik még a szarított levestésztát is hamisítják. — Valami okkerszerű festékanyaggal szép sárgára festik a levestésztát, macaronit, tarrhonyát, mintha csak tojásból lenne, olyan gusztusos sárga. Mondanunk se kell, hogy ezek a kendőzött tészták az egészségre rendkívül ártalmas anyagokat tartalmaznak. Ez a körülmény indította a földművelésügyi minisztert arra, hogy szigorú rendeletet intézzen az ország összes törvényhatóságaihoz, amelyben utasítja őket, hogy az üzletekben árult hamisított tésztákat koboztasák el s árusítóik ellen könyörtelenül indítsák meg a megtorló eljárásat.

— **Világbajnokok a cirkuszban.** A főtéren működő Brabanti cirkuss igazgatója hétéfő, július hó 10-től kezdve nagy nemzetközi díjbirkózásokat fog rendezni 1000 korona kifizető díjért. A birkózás a következő világbajnokok fognak részt venni: 1. Czeglédi Nagy Sándor, Arad város „Toldy-klub”-jának tanára. 2. Schmitz Antal, ausztriai champion, olimpiai győztes. 3. Mokny, lengyel bajnok. 4. Evers, belgiumi mester-birkózó. 5. Zimerovics, Szerbia championja. 6. Schwarplics, Poroszország legerősebb embere, Európa bajnoka. 7. Sam. Brikó, mexikói champion-birkózó, a Cateas-Cats birkózásban világbajnok. — A mérkőzések hétfőn este veszik kezdetüket.

— A külföldi dohánygyártmányok megdrágítása. E hó 1-én lepett életbe a dohány, szivar és cigaretta árának felemelése és máris újabb veszedelem fenyegeti a dohányzó emberek pénztárcáját. Julius 15-től kezdve életbelép a külföldről behozott dohánygyártmányok behozatali illetékének felemelése. Husz százalékkal drágább lesz minden külföldi dohány, szivar és cigaretta s így a dohányüzemek főlemelt árával szemben már nem vigasztalhat az a tudat sem, hogy kifogunk a kincstáron, ha külföldről hozatjuk majd a cigarettákat.

Rieger-organagyárat ismét nagy kitüntetés érte, amennyiben Buenos-Aircs-i (Amerika) és a jeruzsálemi Szentlélek-templom számára ismételten két nagyobb orgonáépítésre nyert megbízást.

A Párisi orvosi akadémia vizsgálata szerint a magyar Ferencz József-keserűviz „hashajtó sókban különösen gazdag”. Egy berlini világhírű tudós kijelentette, hogy a Ferencz József-vízét gyakran rendeli, „mindig megfelelő biztos sikerrel”. Mondog egyik legkiválóbb vegyész megállapítja, hogy „a Ferencz József-víz a legerősebb az összes Angliában árusított keserűvizek között”. Még Amerika egyik legismertebb orvosi szaklapja is konstatálja, hogy a valódi Ferencz József-keserűviz használata Amerikában „kinéletes hatása miatt az utóbbi években különösen előtérbe nyomult”.

Irodalom és művészet.

A Magyar Figyelő 13. ik számával második fejezet kezd meg és e szám még az első igen gazdag felvételhez képest is minden tekintetben újabb jelentékeny emelkedést mutat. Tisza István Pietsch röpiratát, amelyet a véderő törvényről írt, keméti és igen elismerő szavakkal méltatja Pietsch szerkesztő és alapítóját a véderő javaslatoknál felmerült magyar álláspont körüli, Klerikalizmus és radikálisizmus címen Herceg Ferenc a most lefolyt kautuszvita merleget kezeli el. Anyagi David magvas és nagy értékű történelmi tanulmányában fejtegeti Teleki László tragédiájának lektani indokait. Ambrus Zoltán a szezonvegi bemutatókról írt színházi cikkeket. Palágyi Menyhért kiváló bölcsezzünk állításában nagy-értékű esszéit írt „A bölcsezet renaissance-je” címen, amelyben a legújabb bölcsezeti irányokról tájékoztat. Zilahy László a magyar kritikáról mond el igen figyelemreméltó megjegyzéseket. Barabás Albert konstantinápolyi levele Törökország jelenlegi politikai helyzetét szemlélteti, Karafáth Marius dr. igen érdekes sportcikkekben feleltél Yolland tanárnak a Magyar Figyelőben megjelent hasonló tárgyú tanulmányára. Igen gazdag az új szám szépirodalmi része is. Herceg Ferenc „Szemlélő” néven új budapesti szatir-játékot kezd el stb. A gazdag és változatos Fejlesztések rovat egészíti ki a számot.

Magyar Lányok. A nagy szünidőben az iskolaez után, fiatal lányoknak legkedvesebb szórakoztató olvasmánya a „Magyar Lányok”. Táboriné Tutsek Anna az ismert írónő szerkeszti ezt a képes lapot, csupa gondos, a választékosan. Közleményeit ötlet, izlés, derű és finomság jellemzi. Egy-egy száma mindent felölel, ami a fiatal lányok gondolkodásába vág. Verseik, elbeszélések és regényen kívül rovata van a női kézimunka, festészet, a házi és gazdasági üzenetek számára. Előfizetési ára negyedévenként 3 korona. Előfizetni közvetlenül lehet a kiadó Singer és Wolfner-nél VI. Andrássy-ut 10. vagy bármely más könyvkereskedés utján.

A „Kultura” győzelme. Alig fél esztendője, hogy a „Kultura” képes folyóirat megjelent, máris az egész országban elterjedt és teljes mértékben megerősítette azon meggyőződésünket, hogy nemcsak Ausztria legjobb folyóiratai között áll, hanem a nemzetársági legjobb folyóiratokkal is bátran vetekedhetik. A „Kultura” felévi működésével beigazolta, hogy hazánkban is lehet fényes kiállítású és a legkényesebb ízlésnek is megfelelő lapot életben tartani, sőt fokozatosan fejleszteni, ami leginkább abban nyilvánul, hogy a „Kultura” ezentúl már havonta kétszer jelen meg és előfizetési ára mindemellett az eddigi negyedévi öt korona marad.

Ha a „Kultura” munkatársainak névsorát tekintjük, valóban csodálkozunk, hogy az aránylag még fiatal folyóirat, mily nagyszámú és neves írógárdát toborzott maguk köré és — értesülésünk szerint — mindezek arra készítették a lap kiadót, hogy vállalatukat jóval kibővítsék.

Közönség köréből.

Köszönetnyilvánítás.

F. hó 2-án rendezett kath. legényegyleti mulatság alkalmából felülfizettek: Csernák Izidor, Brnák József, Balogh Lajos, Ghimesi Gyula, Árpád, Klincsek Borbála, Veinreb Márk 1—1 kor., Szilvka József, 60 fill. Kadernoska József, Vadkerti Máté, Konecsni Lajos, Stugel Béla, Szabolcsok Gyula, Kiss László, 40—40 fill. A szíves felülfizetőknek, ugyancsak Frommer Mór úrnak azért, hogy 2 drb. ponyvát szíveskedett ingyen átengedni, a választmány hálás köszönetet mond.

Nyilvános köszönet.

„Szandrik” ezüst- és fémáru-gyárnak azon szívesességéért, hogy a Barsmegyei Tanítóképző intézménye céljaira 3 tucat evőeszközt — mintegy 100 korona értékben — volt kegyes adományozni, — hálás, elismerő köszönetemet nyilvánítom.

Vamosladány, 1911. július 5.

Végh István,
a Barsm. Ált. Tanítóegyesület elnöke.

Elszámolás.

Az iparos-tanonciskola 25 éves fennállása alkalmából rendezett munkakiállítás költségeire a következő szíves adományokat vettük:

Schoeller Gusztáv úr	100	—
Léva város	100	kor. — fill.
Temetkezési társulat	50	—
Lévai Casino	30	—
Trieszti biz. társulat	25	—
Kath. kör	20	—
Iparos Ölyasökör	20	—
Takarék- és Hitelintézet	20	—
Népbank	20	—
Első magy. ált. bizt. t.	20	—
Legényegyesület	10	—
Takarékpénztár	159	02
kamat:	23	76

Összesen: 597 kor. 78 fill.

Ebből jutal. kiosztatott	300	—
Ezüst és bronzérmekért	186	—
Dologi kiadásokra	111	78

Összesen: 597 kor. 78 fill.

Midőn a gyűjtött összegről és annak hová fordításáról beszámolok, nem mulasztatom el a felügyelő-bizottság nevében is őszinte és hálás köszönet mondani mind azoknak, kik áldozatkészségükkel és jóakaró támogatásukkal munkakiállításunk rendezését lehetővé tenni kegyeskedtek. Külön elismerés és köszönet illeti Pászár Zoltán tanítóképző intézeti tanár urat, ki a rajzok és munkák ízléses elrendezését oly kiváló gondossággal és fáradsággal végezte.

Léva, 1911. évi július hó 3. án.

Ghimesy János

iparos-tanonciskolai igazgató

4412/1911. sz.

Hirdetmény.

Közértesítek, hogy a kutya-állománynak adózás céljából elrendelt összeírás az 1911. évre befejezést nyert s az összeírás az erre vonatkozó szabályrendelet 4. §-ának rendelkezéséhez képest t. évi július hó 10.-től kezdődő 3 napi időtartamon át a városi számvédelemnél d. e. 9—11 óra között közszemlére kitétetik, hogy az érdekeltek azon idő alatt azt megtekintéshessék s esetleg a téves bejegyzések ellen észrevételeiket ugyan azon idő alatt érvesíthessék.

Léva, 1911. évi július hó 3.-án.

Dr Mocsy,
h. polgármester.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései

1911. évi június hó 2-től 1911. évi június hó 9-ig.

Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Krümmer Antal Süketi Mária	fiú	István
Halsz István Fekete Mária	fiú	Antal
Kovacs Rozália	fiú	István
Petrás János Obert Jolán	fiú	Sándor
Chren Mátész Frajka Katalin	leány	Julianna
Juhász László Davis Erzsébet	fiú	József

Halálozás

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Veres E. el	3 hó	Gyermek aszály
Mihalik Pál	88 éves	Aggkor végkím.
Özv. Bobok Györgyüé	74 éves	Aggkor végkím.

Lévai piaciárak.

Bevászerelt: Kónya József rendőrkapitány
Buzs m. mássanként 22 kor. 40 fill. —
22 kor. 80 Kétszeres 18 kor. — fill. 19
kor. — fill. — Rose 17 kor. — fill. 17 kor.
80 fill. — Arp. 17 kor. 40 fill. 18 kor.
Zab 19 kor. — fill. 20 kor. — fill.
Kukorica 14 kor. — fill. 14 kor. 80 fi.
— Lencse 22 kor. — fill. 23 kor. — fill. —
Bab 18 kor. — fill. 19 kor. — fill. — Kő-
l s 12 kor. 40 fill. 13 kor. 20 fill.

Vetomagvak 100 kilónként: Vörös ló-
here természetű arankamentes 168—174
Vörös here, kis arankás 145—162 Vörös
lóhere, nagy arankás 110—120 Luczerna
termesztől arankamentes 185—200 Lu-
czerna, világos szemű arankás 160—170

Nyiltér.

MOLL-FÉLE
SEIDLITZ-POR

Enyhe, oldó háziszor mind azoknak, kik emésztés zavarokban és az illő életmód egyéb következt ményekben szenvednek.

Egy eredeti doboz ára 2 korona.

Vidéki gyógyszerárakban kérjük Moll készítményét.

MOLL-FÉLE
SOS-BORSZESZ

Fájdalom csillapító és erősítő bedörzsölés, elismert, régi jóhírnevű háziszor szaggatás és hűlésből származó mindennemű betegségek ellen.

Eredeti üveg ára 1 kor.

Kapható minden gyógyszerárakban és drogeriában.

Főszékhely MOLL A. gyógyszerész
Cs. kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuachbuen 9.

469—1911 végr. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közlirre teszi, hogy a lévai kir. járási bíróság 1911. évi V. 175/1 sz. végzése folytán Dr. Ács Jenő és Bódog ügyvéd által képviselt I. Warchalszky felperes részére alperes ellen 326 kor. 40 fill. követelés a jár. erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás folytán alperesről lefoglalt és 2300 koronára becsült ingóságokra a lévai kir. járási bíróság 1911. V. 175/1 számú végzésével az arverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatott követelésé erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, Zselizén leendő megtartására határidővel 1911. évi július hó 13 és következő napjának délután 1/3 órája kitűztetik, amikor a bíróság lefoglalt, egy három lóerejű benzín-motorgép s egyéb ingóságok a legtöbbet igényelők készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az előírt végrehajtó végzése védelméről a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, amennyiben részükre a foglalás korában eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az arverés megkezdéséig alulirt kiküldött tábláján vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A tövényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Léván, 1911 évi június 30. napján.

Karácsonyi Pál
kir. bir. végrehajtó.

Autogén hegesztés.

Mindenféle fém, valamint tört gép alkatrészeket, öntvényeket stb. csakis Autogén forrasztással lehet gyorsan és pontosan végeztetni.

Madarász Jónás lakatos mesternél
Léva, Zugó utca 6.

Szivattyus kút

teljes felszereléssel 17 méter mélységre eladó. Ugyanott egy ülő gyermekkádjutányosan eladó. Bővebbet **Madarász Jónás** lakatos mester, Léva Zugó utca 6. szám.

Uj bérkocsi.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy **uj bérkocsi** vállalatot létesítettem. — A közönség nagybecsű megrendeléseit kérve tisztelettel

Heimann Mór Léva, Szepesi-utca 4.

Kiadó szoba.

Egy utcai, szépen butorozott szoba külön bejáratú Léván, László-utca 13 szám alatt kiadó. Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Kölcsönkönyvtár

ujjonnan kiegészítve kb 8000 kötet magyar, német és francia regény **NYITRAI és TÁRSA R. T.** könyvkereskedésében **LÉVÁN.** Előfizetés bármely nap kezdhető.

Tessék napilapjait, hirlapokat, divatlapokat Nyitrai és Társa r. t. könyvkereskedésében Léván megrendelni, megkímélni a postai beküldési költséget.

Császárfürdő. Budapest. Nyári, és téli gyógyhely a magyar irtalmasrend tulajdona. Elsőrangú kenes hévvízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők. iszapborogatások, uszodák, külön högyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők: hólég-, szensavas- és villamosvízfürdők. A fürdők kitünő eredménnyel használatnak főleg csuzos bántalmaknál és idegbajok ellen ivó-kúra és legzöszervek hurutos eseteiben a testi pangásoknál 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy és zenedij nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

Az igazgatóság.

„AZOLLA“ szakorvosok által megvizsgálva és legjobbnak minősítve van. Két évi jótállás. Ár a tucatonként 4.—, 6.—, 8.—, és 10. korona

Az „AZOLLA“ több mint 200 orvos által legmegbizhatóbbnak ajánlva. Kapható az ország minden gyógy-szertárában és jobb áro gerékben.

Követelje azonban hogy a szállítója önnek csakis **OLLA-t** adjon és ne engedjen magának csekélyebb értékű silány utáztatot mint „ép oly jót“ feldicsérni. Az előírt helyek kimutatását. Árjegyzéket és eredeti propaganda reklámat ingyen küld az „AZOLLA“ gummigyár Wien. H/437 Fraterstrasse 57. Kapható Léván: **KNAPP I. drogeriájában**

Ajánljuk:

legolcsóbb napi árak számításával elsőrendű, direktforrásokból beszerzett

fűszer- és gyarmatárunkat,

valamint állandóan friss csemege-sajt, naponta érkező felvágott és egyéb csemegeárunkat.

Közvetlen kavéimportunk folytán

kávénk

ugy ár, mint minőség tekintetében versenyen kívüliek!

Gépolaj, gépkenőcs, tavottazsir, carbolineum, aszfalt-fedellemez, gummi-és aszbesztáru, potroleum benzín, carbit és kátrány, vegyi termékek, gyanta, kénpor, kek és zöld gálicz, raffia-háncs, mindennemű festékáru padló por-mehtesítő olaj, campolin vízhatlan kenőcs,

portland és románczement állandó nagy gyári raktára.

M. kir. marhasó és lőpor-áruda.

DISZKOSZORUK,

fa- és érczkoporsók gyári áron!

Varrógépek

5 évi jótállásra.

Kern Testvérek

fűszer-, gyarmatáru- és vasnagykereskedése

Telefon 14. **L É V A.** Alapított 1881.

Ajánljuk továbbá ujonnan berendezett vas-áruházunkat.

Állandó raktárt tartunk legfi omabb **nickel, alumínium, email, öntött és lemez**

konyhaedényekből,

egyensúly-, táblás és tizedes mérlegekből, legjobb minőségű sajtolt **lapát**, acél répavilla és répakiemelő, fejsze, **csabány, kapaáru, fűrés, reszelő, metsző olló, ojtó kés, összes kerti, mezőgazdasági, méhészeti, tejgazdasági, bádagos- és kőmives-szerszámok épület és butorvasalások, olajozók, kenőszelencék, gépszijak, szivattyúk, kendertömők, tömítő anyagok, vízmentes ponyvák, csigafurók, kalapárok, saluk. üllök, kereskedelmi öntvények stb. vaszikkékből.**

Legcélszerűbb többször csavart **horg drótfonatkerítés és tuskés huzal raktár.**

Fényképészeti cikkek, kerékpárok, pneumatikok nagy raktára.

Szíves megkeresésre készséggel szolgálunk speciális árajánlattal. — Nagybani vételnél külön ajánlat.

Saját gyártmányú
acél szénvágyókésék
nagybani eladása.

Ajánlunk valódi **Bellán-féle kéve-kötelet** a következő legolcsóbb árban:

140/cm. 145/cm. 150/cm.
10-75. 11.-. 11-50

Legfinomabb gép- és hengerol-jak, petróleum, kocsiikenőcs, carboli-neum és a többi gazdasági cikkek a legolcsóbb árban.

Kiváló tisztelettel

ENGEL JÓZSEF és FIA.

Köztudomású dolog, hogy a

Pály Testvérek

Medicinal Cognac

a legjobb, mert ádít és gyógyít, azért a közönség kedvence itala. Kapható: **MEDVEGY LAJOS** cukrász üzletében **L É V Á N**.

**Harisnyakötést és — —
 — — gépfejelést elvállal**
Mazur Anna Léván Simor utca 3.

Tisztítsd csak
Globus
 Tisztító kivonattal
 a világ legjobb fémtisztítószerere

Védjegy: „Horgony”
**A Liniment. Capsici comp.,
 a Horgony-Pain-Expeller**
 pötlika
 egy régióknak bizonyított háziszser, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyított köszvényénel, oszónál és meghűléseknél.
 Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—30, K 1.40 és K 2.— és újszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
 Dr. Richter gyógyszer-tára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Névjegyek legdiszesebb kivitelben készíttetnek
Meghívók **Nyitrai és Társa r. t.**
Eljegyzési kártyák könyvnyomdájában, — Léván.

Kézimunka!

Előnyomda!

Nyári ujdonságok:

Delain, zephir, batiszt, ruhadisz, csipke, betét, himzés stb.

Női és úri fehéнемű, nyakkendő, harisnya, zsebkendő nagy választékban.

SZILÁRD JÓZSEF
 divatruházában
CÁLVIN PALOTA.

Pontos kiszolgálás!

Jutányos árak!

Knapp Dávid,
 mezőgazdasági és varrógépek
 nagy raktára **L É V Á N**. — Telefon szám: 33
 Piaetéren, nagy kiterjedésű gépraktárom céljára épült házamban nagy választékú
állandó gépkiallitás
 van berendezve, melynek megtekintésére az érdeklődő közönséget — vétel kötelezettség nélkül is — mindenkor szívesen látom és szakszerű magyarázatokkal készséggel szolgálok.
Hazai gyártmányu gépek
 u. m. **HOFHERR** és **SCHRANTZ**-féle gőzcseplő készletek, **GANZ**-féle motorok minden nagyságban, valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek.

„A köztudatba ment át”, hogy csakis

Kállay Lajos motorgyára

Budapest, VI., Gyár-utca 28. sz.

szállítja teljes jótállás mellett a leghírnevesebb motorcseplőkészleteket

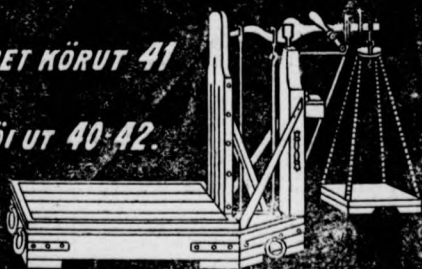
!! Saját érdekében kérjen minden gazda dísz főarlapot, melyet ingyen és bérmentve küld a gyár

Fontos figyelmeztetés!

Kállay LAJOS hírneves motorgyára nem tévesztendő össze más Kállay nevű cégekkel.

MAGYAR MÉRLEG ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPEST

IRODA:
 ERZSÉBET KÖRUT 41
 GYÁR:
 GYÖMRŐI UT 40-42.

ELSŐRENDÜ
 GAZDASÁGI, KERESKEDELMI ÉS VASUTI
MÉRLEGEK
 KÉPVISELŐK KERESTETNEK.